

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

§. 1. De contumelia, Detractione, Judicio temeratio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

Cap. VIII. Circa VII & X. Decal. Præcept. 29
 f. 1. num. 49. quare & in Confessione promenda; spe-
 ciat, inquam, mortis. Repinam est quidem rei alienæ
 contumelia, sicuti furtum: sed addit violentiam, atque
 adeo addit vis & contumelia contra Dominum.

Deo addit vis & contumelia contra Dominum.
 4. Dammum datum sive hoc, vel illo modo, sive
 hoc, sive illo instrumento, semper est ejusdem speciei:
 aliquid debeat in Confessione explicari, vel propter
 censuram fore annexam, vel propter reservationem,
 vel simile quid. Idem cum eadem limitatione dic in fur-
 to, sive fiat per dolum contractum, sive per usuram,
 sive alio modo.

De furto facto pluribus, vide cap. 1. § 9. n. 65.

§. II. De furto Sacrilego.

Furtum commune à sacrilego, specie differt; adeo-
 que speciatim apud Confessarium deponendum:
 quæstio nimirum aliquis per furtum violat res sacras. Id
 quod tribus tantum modis evenire potest ex Fagund.
 1. lib. 4. cap. 4. num. 8. Vide etiam Bonac. circa
 primum præceptum disp. 3. §. 6. n. 53. & Delugo de pœnit.
 disp. 16. f. 10. à num. 469. Primum, si quis à loco sacro
 id est ab Ecclesia foretur rem Ecclesiæ, sive sacram, ut
 Calicem: sive Ecclesiæ propriam, ut ejus pecuniam. Vel
 velum etiam existentem extra Ecclesiam, quia istis est,
 ut sit Ecclesiæ propria, nam sic dicitur, auferri à Do-
 mino Ecclesiæ, atque adeo à loco sacro. Ita Colligitur
 ab Autoribus in margine citatis.

Secundò, si quis foretur rem, profanam quidem, sed
 quæ ita custodita tradita sit Ecclesiæ, vel eidem Eccle-
 siæ accommodata, ut ipsa Ecclesia de illa re teneatur.

Tertiò, si quis rem sacram v. g. prædictum Calicem
 consecratum, à quocunque loco etiam non sacro, fore-
 tur. Ratio horum est, quia in his tantum casibus, loco
 sacro teque sacræ injuria particularis irrogatur.

Praeterea hos igitur casus non i. veniat ratio furti sa-
 crilegi. Quare si quis foretur crumenam divitis in Ec-
 clesia, vel sellam ejusdem in Ecclesia positam, ad ejus-
 dem divitis commoditatem, vel tapetia profana existen-
 tia sive extra, sive intra Ecclesiam: vel gladium v. g.
 Parochi, quem Parochus, nomine suo, non verò nomi-
 ne Ecclesiæ possidet: non committit sacrilegium, &
 confitentur non debet illud, nisi ut vulgare furtum,
 confiteri. Ita Bonac. ibid.

CAPUT IX.

Circa Octavum Decalogi præceptum

§. I. De Contumelia, Detractione, Iudicio temerario.

Alud testari contra aliquem, non solum quis solet
 in iudicio, sed etiam extra: ac propterea huc reduci-
 mus peccata conviciandi, infamandi, detrahendi, &c.
 Sed jam per occasionem nonnulla tetigimus de con-
 temeliis, deque detractionibus cap. 1. §. 7. num. 53. & 54.
 Quæ ratione scilicet qui unico contextu contumelias
 varias, variasque detractiones contra eandem commit-
 tit, unico peccato peccet: & §. 9. n. 63. quæ ratione qui
 unica detractione multos simul læsit, unico item peccet
 peccato: & cap. 5. §. 1. & 2. quæ ratione injuriæ, contu-
 meliæque iactæ contra parentes, consanguineos aliosque
 inter se differant. Cætera igitur, quæ pro nostro instituto
 supersunt in præsentia suo in loco sic habet.

1. Quamvis detrahitur in una materia graviore in-
 ferat minus nocumentum, quam in alia minus gravi: qui
 etiam explicari in Confessione non possit, nisi expli-
 cando materiam detractionis, & conditionem personæ,
 cui detrahitur: v. g. Proximus infamatus fuit, ut hare-
 ticus, an ut fur, an ut Sodomita: & rursus an infa-
 matus fuit Rex, an Episcopus, an Sacerdos: immo nisi
 explicetur etiam & numerus eorum, coram quibus de-
 trahitur, actus enim offenditur proximus, si coram de-
 P. 11.

cem, quam si coram duobus de illo detrahas, tamen
 cum hæc, & similia culpam aggravent quidem, sed in-
 tra eandem speciem: non sunt necessariò in Confessio-
 ne declaranda, nec à Confessario interroganda. Ita De-
 lugo de pœnit. disp. 16. f. 10. n. 112. Molin. tom. 5. de iustitia,
 tract. 4. disp. 19. n. 3. Azor. tom. 3. lib. 12. cap. 5. dub. 1.
 aliisque, sicutque erit si dicatur in huic modum: graviter
 infamari, detraxi convicia comuli, ter, vel quater &c.
 sine necessitate explicandi an injuria, in convitio, in
 detractione, dixerim proximum esse hæreticum, seu ho-
 micidam, seu furem: vel explicandi, affuisse præsentem
 duos, vel decem: vel denique significandi eum contra
 quem egi, fuisse Regem, vel Sacerdotem: excipe, nisi
 fuisset Pater, vel alius ex dictis dicto cap. 5. §. 1. & 2.

3. De iudicio temerario, idem propter eandem ra-
 tionem sentiendum erit: nam quia bona exstimatione, quæ
 per iudicium temerarium maculatur, semper est eadem
 in genere moris, satis erit dicere, toties in re gravi teme-
 re iudicavi, &c.

4. Diximus supra cap. 1. §. 8. num. 53. cum qui unica
 continuatione locutionis, multas detractiones de eod-
 dem exhibet, unice peccare. Iam quid, si unica simili
 continuatione locutionis, detrahat quis multis, v. g. tri-
 bus personis Petro, Paulo Antonio?

Respondeo, cum Delugo ibid. num. 135. si unica locu-
 tione, hoc est, unicum recensendo factum tres illos of-
 fendat; satis est dicere: De pluribus semel detraxi: sive
 illi plures fuerint tres, sive quatuor sive decem. At si in
 eadem confabulatione, nunc Petro detrahas, mox ad in-
 famandum Paulum sermonem convertas, &c. diversa
 mala de singulis proferens; credo debere exprimi tres
 detractiones sigillatim; licet enim continuatio fiat con-
 fabulationis; nihilominus numero differunt ejusmodi
 detractiones, sicuti differre numero diximus tres copu-
 las cum eadem, vel diversa femina, continuatim, eadem
 nocte habitas.

5. Petes, differtne specie, falsum defectum proximo
 imponere: & verum, sed occultum propalare? Respon-
 deo cum Molina tom. 5. disp. 26. num. 8. probabile esse
 non differre, atque adeo non necessariò in Confessione
 declarandum: quia utrumque unam, eandemque bonam
 lædit exstimationem.

6. Adverte hic denique duo. Primo, posse detra-
 ctionem per accidens esse contra alias virtutes; & tunc
 sine dubio id esse Confessoribus aperiendum: v. g. si
 prævicens ex tua detractione proximum incursum
 damnum in vita, honore, bonis; tunc detrahitur, cum non
 solum sit proximi famam cummaculans, sed tale detri-
 mentum insuper afferens; illam novam malitiæ speciem
 inducat necesse est.

Quid si prævideas quod dum detrahas de Petro, co-
 tra Paulo; Paulus gaudebit de illius gravi malo? Respon-
 deo tunc etiam te peccare contra charitatem, cui
 scandalum speciale præbes: coque modo explicandum,
 quod diximus cum de scandalo egimus cap. 1. §. 17.

7. Secundò, Adverte differre Detractorem à Sufur-
 rone: susurro enim est qui detrahendo, pacem & con-
 cordiam inturbat; cum detractor ab hoc abstrahat.
 Susurro ergo cum accumulet supra læsionem famæ, dis-
 cordiarum seminationem; addit aliam speciem culpæ,
 contra charitatem, quæ subiici omnino clavibus debeat.
 Ita Delugo de iust. & iure tom. 1. disp. 14. f. 10. num. 40.

Quo ad restitutionem famæ lætæ; non est nostrum
 hic disputare; sicuti nec disputavimus de restitutione bo-
 norum in furto; nec de aliis quæ nequaquam proximè
 faciunt ad expediendam Confessionem, quæque ab
 Authoribus sunt in suis locis exposcenda.

§. II. An in Confessione manifestari solus
 peccati possit?

Hoc quidem nostrum est munus, breviter excu-
 rere, ex quo tum Penitentes, tum Confessarii
 aliquam trahent facilitatem expeditæ Confessionis.

C 3. Primò